

Kamp

de Kamer wel of geen steun willen geven aan de oorlog. De steun aan de oorlog draaide erom dat de internationale gemeenschap dreiging voelde van massavernietigingswapens en dat er in twaalf jaar tijd 17 Veiligheidsraadresoluties waren. De laatste was resolutie 1441. Er stonden nog 128 vragen open. Toen is er een grens getrokken. Op basis daarvan is het besluit genomen om politieke steun te geven. Het is gebeurd op grond van overwegingen die ik in eerste termijn heb aangegeven.

De heer **Bakker** (D66): Het laatste weten wij; ik heb het ook niet weersproken. Maar waarom staat uw antwoord in de eerste plaats in het teken van de vraag of er gelekt mag worden of niet? Hierbij gaat het echt om de vraag of een parlement dan wel delen van een parlement vragen mogen stellen en naar een zo goed mogelijk antwoord mogen zoeken. Dat is een breder parlementair belang en in zekere zin een breder democratisch belang. Het is niet alleen maar het belang van de vorige coalitie die niet wil dat nog eens in de stukken wordt rondgeneusd. Ik begrijp niet waarom de minister dat doet. Hij wekt het vermoeden dat er allerlei informatie is die vooral niet naar buiten mag komen. Misschien wil hij dat niet en is het ook niet nodig. Waarschijnlijk is het niet het geval, maar ik weet het niet. Door zo krampachtig vast te houden aan de positie en de principes achter de positie is hier de vraag in het geding of het parlement zich in zulke belangrijke zaken als oorlog en vrede achteraf op de hoogte mag stellen van alle feiten omtrent de afweging van de regering. Dát belang is aan de orde.

Minister **Kamp**: Wij houden niet krampachtig vast. Wij nemen het parlement graag serieus. Wij hebben hierover al twee keer gesproken met elkaar. Alles is al gezegd. Het parlement is tot de conclusie gekomen en daarmee was de zaak al afgedaan. Natuurlijk weten wij dat wij beschikbaar moeten zijn iedere keer als het parlement er opnieuw over wil praten. Maar de enige aanleiding om de discussie nu te voeren, is dat er een artikel in NRC Handelsblad heeft gestaan op grond van gelekt. Op grond van dat feit laten wij ons niet tot een andere

opstelling brengen dan de eerste twee keer.

Mag ik nog een laatste opmerking maken? Ik ben het eens met wat collega Bot heeft gezegd over het onderzoek. De meeste documenten die in het artikel worden genoemd, zijn afkomstig van het ministerie van Defensie. Een enkel document is afkomstig van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Er bestaan nauwe werkrelaties tussen mijn ministerie, dat van Buitenlandse Zaken en dat van Algemene Zaken. Ik zal opdracht geven tot een extern onderzoek. Ik heb er al over gesproken met collega Bot en met de minister van Algemene Zaken zijnde de premier. Onderzocht zal worden wat er met deze stukken is gebeurd op mijn ministerie en, voorzover daaraan gerelateerd, op de ministeries van Buitenlandse Zaken en van Algemene Zaken. Ik zal de Kamer informeren over de wijze waarop ik dit onderzoek wil laten doen en over de strafrechtelijke gevolgen die het kan hebben. Tegen de heer Wilders wil ik zeggen dat ik van harte hoop dat wij aan de rechter de persoon kunnen overdragen die de stukken die intern hadden moeten blijven, naar buiten heeft gebracht. Dan kan de rechter zijn of haar mening erover geven.

De heer **Ormel** (CDA): Voorzitter. Ik ben uitermate benieuwd naar het oordeel van de regering over de motie-Koenders.

De **voorzitter**: Daar ben ik niet benieuwd naar. Ik waardeer het juist dat de minister er geen oordeel over heeft gegeven, want de motie is gericht aan de Kamer. De Kamer dient er eerst zelf over te beslissen. Die vraag wil ik dus niet doorleiden.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Morgen gaan wij om 10.15 uur door. Wij behandelen dan 23 agendapunten. Het verschil tussen deze woordvoerders en mij is dat ik morgen al die 23 agendapunten met plezier zal leiden. Bij de behandeling van sommige punten zie ik u terug. Ik wens u een goede avond.

Sluiting 19.58 uur

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

- de volgende brieven:
  - een, van de ministers van Buitenlandse Zaken, van Defensie en voor Ontwikkelingssamenwerking, over ontwikkelingen op het gebied van crisisbeheersing en de implicaties voor Nederland (29521, nr. 5);
  - een, van de minister voor Ontwikkelingssamenwerking, ten geleide van de rapportage inzake harmonisatie (29234, nr. 27);
  - een, van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, over de gevolgen van wijzigingen van de financiering van inburgering (29200-VIII, nr. 150);
  - een, van de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, ten geleide van de beleidsnota Verkeersmissies. Met schonere, zuiniger en stillere voertuigen en klimaatneutrale brandstoffen op weg naar duurzaamheid (29667);
  - een, van de minister van Defensie, ten geleide van een correctie van uitspraken van de minister van Defensie (29200-X, nr. 93);
  - drie, van de minister van Verkeer en Waterstaat, te weten:
    - een, over de maximumsnelheid van bussen (29200-XII, nr. 139);
    - een, over het programma Ruimte voor de fiets (29200-A, nr. 33);
    - een, ten geleide van een algemene maatregel van bestuur houdende wijziging van het Reglement rijbewijzen en het Besluit politie-registers (29398, nr. 9);
    - twee, van de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, te weten:
      - een, ten geleide van het standpunt over de 2de voortgangsrapportage van de Commissie deskundigen vliegtuiggeluid (CDV) (26959, nr. 73);
      - een, ten geleide van het plan van aanpak voor de evaluatie van het Schipholbeleid (29665);
      - een, van de minister van Economische Zaken, over de vaststelling voor de postdiensten (29502, nr. 2);
      - een, van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over het Besluit tabaksautomaten (29200-XVI, nr. 254);
      - een, van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ten geleide van een reactie op het ANBO-rapport "Een tweede leven voor de rollator?" (24124, nr. 116).

Lijst van ingekomen stukken

Deze brieven zijn al gedrukt en rondgedeeld;

2. achttien brieven van de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, met de mededeling dat zij in haar vergadering van 29 juni 2004 de haar door de Tweede Kamer toegezonden voorstellen van wet, gedrukt onder de nummers 28088, 28734, 28855, 28878, 28981, 28886, 29000, 29005, 29021, 29225, 29276, 29292, 29303, 29348, 29372, 29412, 29463 en 29632, heeft aangenomen.

De voorzitter stelt voor, deze brieven voor kennisgeving aan te nemen;

3. de volgende brieven:

een, van de minister voor Ontwikkelingssamenwerking, ten geleide van het MDG 8-rapport;
twee, van de minister van Justitie, te weten:

een, inzake brief commissie van toezicht PI te Utrecht;

een, inzake onderzoek Den Engh;

vier, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, te weten:

een, inzake territoriale congruentie provincie Limburg;

een, over salarisgegevens en gegevens over toelagen van korpsleidingen;

een, ten geleide van het jaarverslag 2003, Inspectie openbare orde en veiligheid;

een, ten geleide van circulaire gemeentefonds van 11 juni 2004 en circulaire provinciefonds van 11 juni 2004;

een, van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, inzake meerjarenplan alfabetisering;

twee, van de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, te weten:

een, inzake Besluit tot wijziging van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen Wet milieugevaarlijke stoffen houdende regels inzake de doelbewuste introductie van genetisch gemodificeerde organismen in het milieu;

een, ten geleide van het derde verslag implementatie EU-Nitraatrichtlijn;

twee, van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, te weten:

een, ten geleide van uitnodiging voor overleg over de wijze van rapporteren over SUWI;

een, ten geleide van het kabinetsstandpunt evaluatie PBO;

twee, van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, te weten:

een, ten geleide van het rapport Verslavingszorg herijkt;

een, ten geleide van het verslag 57th World Health Assembly, WHO.

De voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies en niet te drukken;

4. een brief van de Adviesraad gevaarlijke stoffen, inzake de beperkte aandacht voor gevaarlijke stoffen.

Deze brief ligt op de griffie ter inzage.